

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ:

**„ROLA INFRASTRUKTURY TRANSPORTU W BUDOWANIU PRZEWAGI
KONKURENCYJNEJ GAŁĘZI TRANSPORTU. STUDIUM NA
PRZYKŁADZIE PASAŻERSKIEGO TRANSPORTU KOLEJOWEGO”.**

Rozwój gospodarczy oraz wzrost zamożności i mobilności ludności spowodują wzrost popytu na transport pasażerski, zaś zmiany w strukturze demograficznej populacji sprawią, że wzrośnie zainteresowanie transportem zbiorowym. W zaspokojeniu tego popytu transport kolejowy może być alternatywą dla transportu samochodowego, a w niektórych relacjach również dla transportu lotniczego. Warunkiem wzrostu znaczenia transportu kolejowego w przewozach pasażerskich będzie jednak szereg zmian, mających na celu sprostanie oczekiwaniom jakościowym wysuwanych przez potencjalnych pasażerów, w tym dość liczną w przyszłości liczbę osób starszych w społeczeństwie.

Celem pracy jest zbadanie roli infrastruktury transportu w budowaniu przewagi konkurencyjnej pasażerskiego transportu kolejowego oraz wskazanie kierunków rozwoju infrastruktury, niezbędnych dla realizacji idei zrównoważonego rozwoju transportu. W tym celu postawiono hipotezę główną, zgodnie z którą dostosowanie infrastruktury transportu kolejowego do współczesnych wyzwań jest podstawowym warunkiem zwiększenia konkurencyjności tej gałęzi transportu, oraz cztery hipotezy szczegółowe. W pracy przyjęto również tezę, że specyfika infrastruktury transportu utrudnia proces jej dostosowania do zmieniających się wyzwań.

W dysertacji wykazano, że rozwój transportu kolejowego jest zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju transportu w aspekcie społecznym, ekonomicznym i ekologicznym. Niestety stan infrastruktury transportu kolejowego w Europie bardzo często nie spełnia współczesnych wymagań. Infrastruktura kolejowa jest zróżnicowana przestrzennie w zakresie parametrów technicznych, jakościowych i ilościowych. Różny jest np. udział linii wielotorowych oraz linii dużych prędkości, stopień elektryfikacji sieci kolejowej, odmienne są: gęstość sieci, napięcie na zelektryfikowanych liniach, szerokość toru kolejowego, inne są w różnych krajach systemy sterowania ruchem kolejowym czego

skutkiem są utrudnienia w przewozach międzynarodowych. Zróżnicowanie infrastruktury transportu kolejowego stało się podstawową barierą rozwoju tej gałęzi transportu. Skutkiem niedostosowania infrastruktury transportu kolejowego do współczesnych wymagań jest np. różna konkurencyjność transportu kolejowego w poszczególnych krajach czy regionach - w konsekwencji zróżnicowanie ilościowe oraz jakościowe przewozów kolejowych. Ograniczenie dostępności tej gałęzi transportu, wskutek zamykania lokalnych linii kolejowych, przyczynia się do izolacji regionów słabiej rozwiniętych i wykluczenia społecznego ludności wiejskiej. W pracy wykazano, że do podstawowych kierunków rozwoju infrastruktury transportu kolejowego zwiększających konkurencyjność tej gałęzi należą: rozwój sieci kolei dużych prędkości oraz infrastruktury regionalnej i miejskiej, pozwalające na wykorzystanie nowoczesnego taboru kolejowego, zastosowanie inteligentnych systemów transportowych i zapewnienie interoperacyjności w transporcie kolejowym. Ważnym kierunkiem pozytywnych zmian w omawianej gałęzi transportu jest również modernizacja dworców kolejowych.

Na tle problemów i tendencji rozwoju infrastruktury kolejowej w Europie przedstawiono problemy rozwoju i funkcjonowania infrastruktury transportu kolejowego w Polsce. Wykazano, że infrastruktura transportu kolejowego w Polsce jest podstawowym ograniczeniem konkurencyjności tej gałęzi transportu i tym samym zrównoważonego rozwoju transportu pasażerskiego. Ocenę atrakcyjności tej gałęzi transportu w Polsce przeprowadzono przy wykorzystaniu badań ankietowych poziomu zadowolenia oraz oczekiwań pasażerów transportu kolejowego. Wyniki badania poddano szczegółowej analizie statystycznej i porównano z wynikami innych badań europejskich dotyczących podobnej problematyki. Badania wykazały, że realizacja znacznej części oczekiwań pasażerów jest uzależniona od zmian infrastrukturalnych i pozwoliły na wskazanie kierunków rozwoju infrastruktury determinujących wzrost konkurencyjności transportu kolejowego w przewozach pasażerskich w Polsce.

W wyniku przeprowadzonych badań potwierdzono hipotezę badawczą, że dostosowanie infrastruktury transportu kolejowego do współczesnych wyzwań jest podstawowym warunkiem zwiększenia konkurencyjności transportu kolejowego w przewozach pasażerskich.

Olga Kubiśka